

JUDO VSTVO

NEKAJ ZGODOVINE...

Začetek...

- ▣ Judovstvo je ustvaril Abraham
- ▣ V drugem tisočletju pr.Kr
- ▣ Verovanje v Jahveja- edinega boga in stvarnika sveta, ki je izbral izraelsko ljudstvo
- ▣ Razširjalo se je po celem svetu (žrtev preganjanj)

Abraham

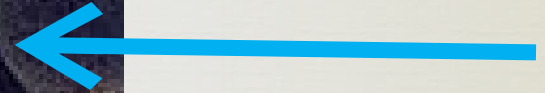
- ▣ V 19. stoletju pr.Kr
- ▣ Abraham slišal božje besede in jih upošteval...
(iz dežele Ur)
- ▣ Dežela Kanaan- poimenoval jo je Izrael
- ▣ Tam sklenil zavezo z Bogom

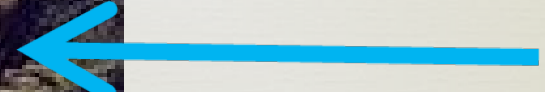
Abraham, Izak, Jakob

- ▮ Abraham- Izak- Jakob **Izrael**
- ▮ Bog je preizkušal vero Abrahama- Bog je naročil Abrahamu naj mu žrtvuje sina Izaka. Abraham je to hotel storiti ampak je bog Izaka hitro zamenjal za ovnom. **Abraham je hotel pokazat Bogu, da bi za njega naredil vse...**
- ▮ Tej epizodi pripisuje več pomenov
 - ***Da je Bog prepovedal žrtvovanje ljudi***
- ▮ Jakob, Izakov sin je dobil vzdevek Izrael

Abraham

Izak

Adam in Eva

Mojzes

- ▣ Abrahamovi potomci so zaradi lakote odšli v Egipt
- ▣ tam so v suženjstvu ostali štiri stoletja
- ▣ ***Bog ni hotel, da Hebrejci ostanejo v suženjstvu.***
- Mojzes jih je pripeljal v obljubljeno deželo-
Kanaan
- ▣ V spomin iz egiptovske sužnosti, judje praznujejo pasho- pomeni iti mimo
- ▣ Mojzes je na gori Sinaj prejel deset zapovedi vklesanih v kamne- Hebrejci so sprejeli 10 zapovedi v znamenju zaveze z bogom

10 božjih zapovedi

- ▣ Veruj v enega Boga.
- ▣ Ne delaj si podob (za čaščenje).
- ▣ Ne skruni božjega imena.
- ▣ Praznuj Gospodov dan.
- ▣ Spoštuj očeta in mater.
- ▣ Ne ubijaj.
- ▣ Ne želi žene svojega bližnjega.
- ▣ Ne kradi.
- ▣ Ne pričaj po krivem.
- ▣ Ne želi ničesar, kar je last tvojega bližnjega

Sveto pismo

Zaveza in izvolitev

- ▮ Bog je dal Toro, da bi Izrael lahko postal ljudstvo svečenikov in sveti narod.
- ▮ Izrael je izvoljen, da priča o ljubezni Stvarnika do vseh ljudi.
- ▮ **Zaveza je odgovornost**

NAZAJ V SEDANJI
ČAS...

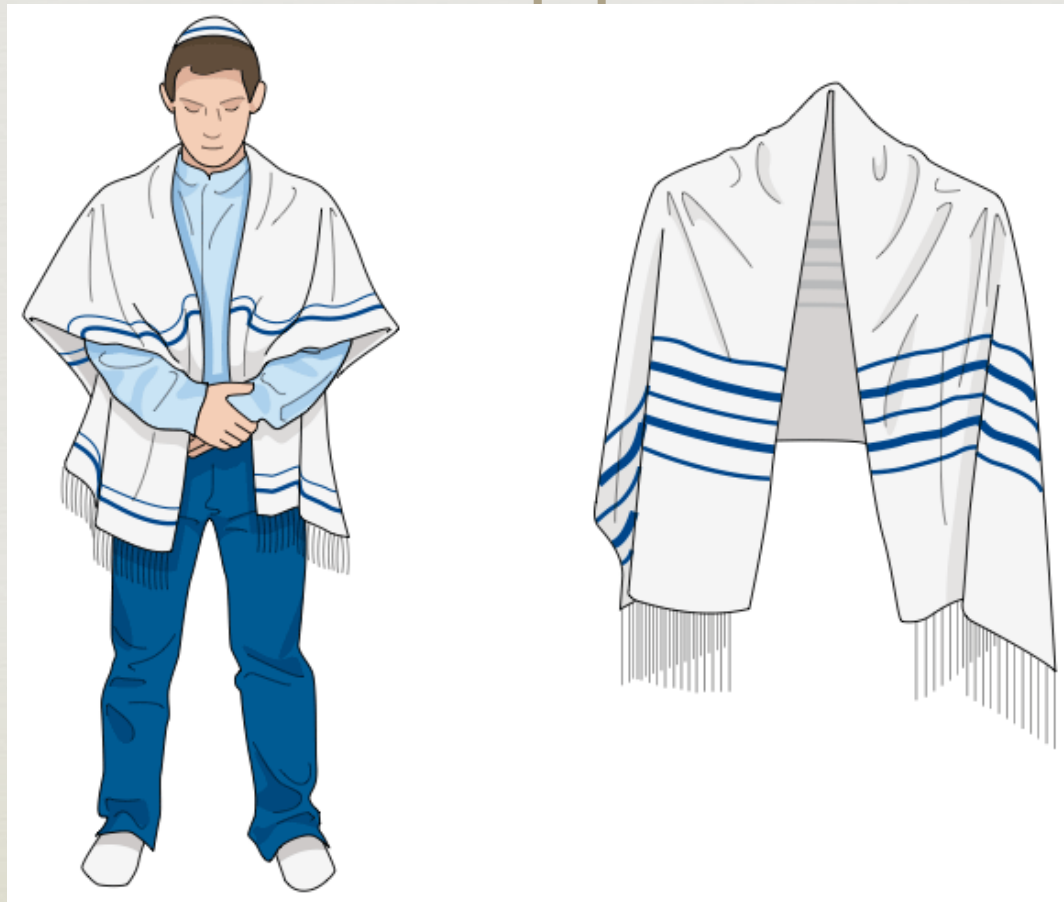

Moli in blagoslovi

- Za vernega juda je Božji dar vse kar si želi-zato blagoslovi vsa dejanja, ki ga opravi
- Njegov dan poteka v ritmu verskih obredov -jutranjega -popoldanskega -večernega
- Zjutraj zmoli molitev *šema* (poslušaj Izrael)
- Branje in preučevanje besedil obvezno

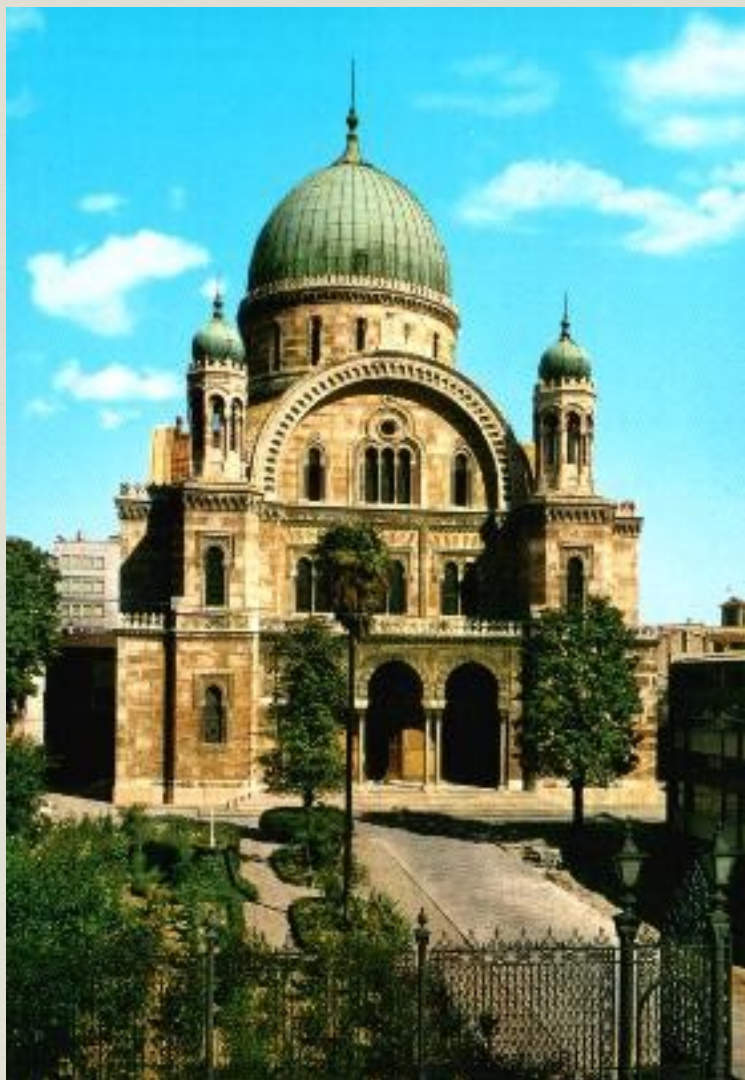
Zjutraj...

Sinagoga in dom

- ▮ Verni judje se verskih obredov udeležujejo doma ali pa v sinagogi.
- ▮ ***SINAGOGA- kraj za molite in poglobljanja v sveta besedila***
- ▮ ***Verske obrede vodi *rabin****
- ▮ Vsaka hiša vernika ima na vratih mezuzo v kateri so verzi iz Tore

SINAGOGA-
kraj za
molitve

Posebna pravila

- ▣ Verniki upoštevajo pravila imenovana kašrut
- ▣ Pravila pravijo tako:
- ▣ Uživajo lahko le meso prežvekovalcev, vodne živali ter domačo perjad
- ▣ Ne smejo pa uživati svinjine, konjskega in kunčjega mesa pa tudi jegulj, ostrig, klapavic in drugih morskih sadeže...
- ▣ Tora prepoveduje tudi uživanje krvi- od tod izvira tudi, da živali ubitih na lovu ne smeš uživati in še nekaj posebnih pravil, ki določajo kako moraš žival ubiti

Navade

- ▮ **Obrezovanje fantov ko so stari 8 dni- zaveza med Bogom in Izraelom**
- ▮ **Bar micva- verska polnoletnost**
- ▮ **Za dekleta pri 12 -Za dečke pri 13 letih**
- ▮ **Poroka poteka v sinagogi ali doma- Rabin blagoslovi par**
- ▮ **Po smrti bližnjega pride pokojnikovi starši in prijatelji molit k njemu v hišo za sedem dni- molijo kadiš (molitev za v prihod v božje kraljestvo)**

**Po blagoslovu
mladoporočen
ca razbijeta
steklen
kozarec v
spomin na
uničenje
jeruzalemskeg
a templja.**

Prazniki

- ▣ Judovsko časovno štetje se začne s datumom ko naj bi bil svet ustvarjen. (Primer: naše leto 2001 je njihovo 5761)
- ▣ Novoletni dan rošhašana- ta dan počastijo septembra ali oktobra
 - V sinagogi trobijo na oinov rog (tako se spomnijo na Abrahamovega žrtvovanja in njegove vere v boga)
 - Doma pojedjo jabolko in si zaželiyo sladko leto

Prazniki

- ▮ 10 dni po novem letu pride jom kipur
- ▮ Jom kipur- to je najslavnejši dan v letu, zaznamujejo ga z celodnevnim postom v sinagogi
- ▮ 5 dni pozneje se začne sukot
- ▮ Sukot- praznik šotorov in traja en teden, v spomin na potovanje po puščavi v vodstvu Mojzesa (vsaka družina si na dvorišču postavi kolibo in v njej moli)
- ▮ 8 dan je praznik Tore- praznik luči

Prazniki

- ▮ Pasha *velika noč* -spomin na rešitev iz egiptovske sužnosti (ta praznik počastijo z obredom seder)
- ▮ Berejo odlomke iz Svetega pisma
- ▮ Jedo: nevzhajan kruh, grenka zelišča, popiti pa je treba slano vodo pa tudi štiri čaše vina
- ▮ 50 dni po pashu je šavuot- praznik v spomin na dogodek ko je Mojzes dobil Toro (v sinagogi prebirajo deset zapovedi)

Jeziki

- ▮ **Jidiš**- spada med germanske jezike
- ▮ **Hebrejščina**-22 znakov (zdaj uradni jezik v Izraelu)
- ▮ **Ladina**- mešanica srednjeveške italijanščine, portugalske in hebrejščine

Simboli

Davidova zvezda

- ▣ 17. stoletje
- ▣ 6 krakov
- ▣ Pomeni več stvari...
 - ljudstvo, ki živi med nebom in zemljo.
 - navezuje se na egiptovsko družbeno ureditev

Simboli

Mezuzot

- Imajo ga na vhodnih vratih
- Pomeni- ta družina je verna
- Gre za male zvitke iz Tora

Simboli

Menora

- ▣ Ima 7 krakov
- ▣ Za 7 dni v tednu
- tako so šteli dneve

Simboli Hanukija

- ▣ Devetkraki svečnik

Slavne osebe

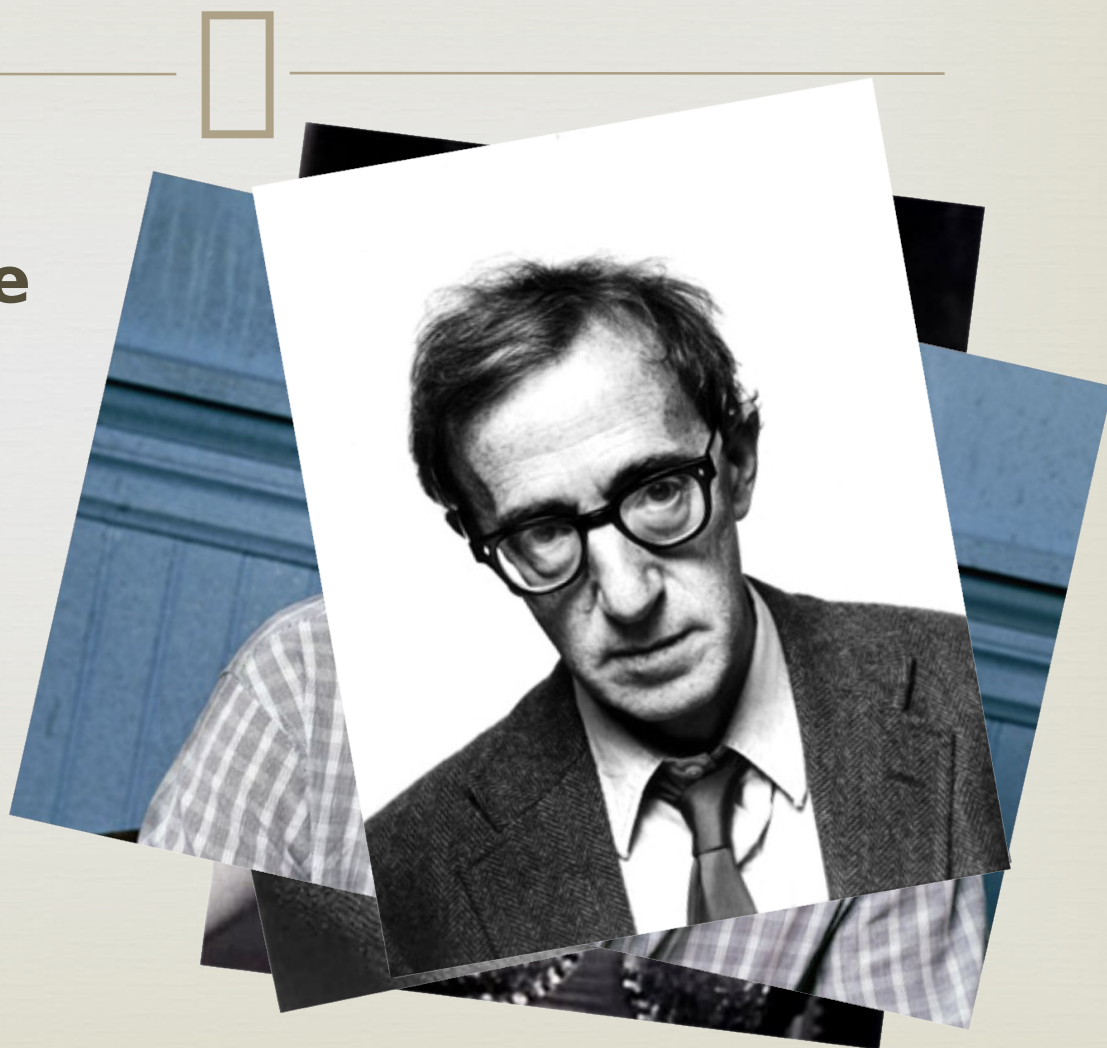
▣ Judje:

-Marilyn Monroe

-Albert Einstein

-Harrison Ford

-Woody Allen

Od začetka do konca je bilo
judovsko iskanje smisla
zakoreninjeno v razumevanju

Boga

Hvala....